

Beginnend molenaar Vincent Mathlener uit Kolham

*"Ik had niets met molens en dat bleef zo tot 2011."
Aan het woord is Vincent Mathlener (1976), sinds kort
molenaar op De Noordermolen (1805) te Noordbroek.
Herman Bink heeft daar een gesprek met hem terwijl
de molen draait.*

Wat is je eerste herinnering aan een molen? Vincent vertelt dat hij daar geen duidelijk beeld van heeft. "Molens maakten weinig indruk op me, zeg maar gewoon, er was sprake van desinteresse." Pas een aantal jaren terug veranderde dat. Het is dan 2015, het jaar van zijn eerste bewuste molenherinnering.

Op een dag is hij met zijn zoontje Patrick (2009) in Lauwersoog. Ze komen er langs de molen De Onderne-
ming in Vierhuizen. Daar gaan ze een kijkje nemen. Patrick is dolenthousiast, het maakt veel indruk op hem en na afloop zegt hij tegen zijn vader: "Pap, jij kunt ook molenaar worden." Maar Vincent heeft daar geen oren naar, geen interesse.

En toch...kort erna staat hij een tijdje te kijken naar een heel mooi tuinmolentje naast Stel's Meulen in Harkstede. Hij raakt er in gesprek met molenaar Gerrit Tamminga. Meegenomen foldermateriaal gooit hij thuis eerst aan de kant. Bij het opruimen later komt hij het weer tegen. Hij leest het door, wordt erdoor geboeid en zoekt op internet naar meer informatie. Zo groeit zijn belangstelling.

Molenvirus

Het dichtst bij zijn huis in Siddeburen staat de Groote Polder (molen) uit 1783 aan de Groenedijk in Slochteren. Molenaars op dat moment zijn Henk Klöpping en Lammert Groenewold. "Op 9 mei 2015 ging ik me daar aanmelden. Meer uit nieuwsgierigheid, want ik was nog niet eens echt geïnteresseerd om molenaar te worden. Eerst eens de kat uit de boom kijken," vertelt Vincent. 's Ochtends om half tien. Henk Klöpping is in de kap de vlag aan het hijsen. Die roept: 'Wat kom je doen?' 'Ik kom me aanmelden voor de opleiding.' 'Ik kom naar beneden.'

Dan volgt een gesprek dat uitloopt tot diep in de middag over onder ander wat er van je wordt verwacht, hoe steekt de opleiding in elkaar, enzovoorts enzovoorts. Vincent verzet er z'n andere afspraken voor. Het molenvirus heeft toegeslagen. Al snel volgt: 'Kom maar een dagje meedraaien.' (wat Klöpping nog steeds zegt tegen zijn aspirant leerlingen).

"En zo is 't gekomen," zegt Vincent. "Daar ben ik begonnen met de opleiding." Na het overlijden van Lammert Groenewold moet hij een andere lesmolen zoeken. Het wordt De Hoop (1839) in Garsthuizen. Bij molenaar Dick Wychgel gaat hij een half jaar in de leer.

Terzijde: terwijl de molen draait, onderbreekt de kersverse molenaar Vincent zo nu en dan ons gesprek om buiten aandachtig naar de wolkenlucht te kijken. Het is een beetje wonderlijk weer, het ene moment is er behoorlijk wat wind, het volgende moment is het windstil. Dan houdt het lawaai van het voortdurende gebonkel van de draaiende molen even op. Stilte, om een moment later weer op gang te komen. "Een 'zaam' in de wind," legt Vincent uit.

Examen doen

Garsthuizen is een half uur rijden van Siddeburen. Een pittig stukje rijden elke keer. En dat een half jaar lang. Intussen studeert hij ook op de theorie. Viel de opleiding mee of tegen? "Allebei een beetje. Het kost best veel tijd. De molen moet draaien op dagdelen: zaterdagochtend en/of -middag; zondagochtend en/of -middag. Ook de studie van de theorie en het wekelijkse huiswerk dat overhoord wordt. Maar na geslaagd te zijn wordt het makkelijker, dan kun je zelf meer je tijd indelen.

Inmiddels is Vincent geslaagd voor zijn landelijk examen, dat hij op 25 april deed op de Fraeylemamolen in Slochteren, ook wel Meneersmolen genoemd. En nu

is hij dus molenaar op De Noordermolen in Noordbroek. En dat doet hij vol overgave en met veel plezier.

Taxichauffeur

Wat doe je naast het werk als molenaar? "Ik ben taxichauffeur bij UVO in Uithuizermeeden. Dat is niet steeds zo geweest. Vanaf m'n 16e was ik namelijk leerling-drukker. Op m'n 19e slaagde ik voor grafisch technicus.

Het vak veranderde snel, handwerk werd steeds meer geautomatiseerd. Het werk werd steeds minder interessant. Met de financiële crisis kwam de klad erin. Ik werd wegbezuinigd, zat drie jaar werkeloos thuis. Veel gesolliciteerd. Uiteindelijk kreeg ik een baan als huismeester in het Martiniziekenhuis in Groningen. Dat was leuk werk (audiovisuele technische ondersteuning), maar na twee jaar moest ik ook daar weg wegens bezuiniging. Intussen kreeg ik de kans mijn grootrijbewijs te halen. Eén jaar op een vuilnisauto gewerkt, vies, goor werk. Kon er soms wel van overgeven. Maar nu werk ik al weer sinds april 2018 met plezier als taxichauffeur bij de UVO. Daarnaast is 'molenaar zijn' een perfecte bezigheid, waarbij ik veel meer fysiek bezig ben, want als molenaar moet je wel in een goede conditie zijn."

Tv-spotje

Kort na het behalen van het certificaat vraagt documentairemaakster Marleen Godlieb in opdracht van het

Gilde van Vrijwillige Molenaars afdeling Groningen en Erfgoedpartners aan Vincent, bij monde van Jan Kugel, of Vincent mee wil werken aan een tv-spotje om nieuwe molenaars te werven. Dat doet hij. Het wordt een bijzondere ervaring.

Opeens tot acteur gebombardeerd. Zijn gezicht geschminkt, dat mag niet glimmen. En een uur intensief werken voor een paar minuten film, die te zien is in de reclameblokken van RTV Noord kort voor en even na het Groninger Molenweekend. Al met al een leuke beleving. Hij krijgt er veel positieve reacties op. Mensen herkennen hem van tv. Last but not least: twee nieuwe leerlingen tonen interesse, één van de twee gaat zich aanmelden voor de opleiding tot vrijwillig molenaar. De opnames zijn gemaakt op de Entreprise te Kolham. Daar mocht hij meedraaien met de molenaars tijdens de opleiding, waar hij nu nog regelmatig te vinden is.

Genieten

"Als molenaar moet je wel fit zijn. En geen hoogtevrees hebben. Maar dan is het genieten, genieten van het draaien van de molen. Praktisch bezig zijn vind ik het leukst. En mensen rondleiden. Dan zet ik de molen stil en neem ze mee de kap in om van alles over de molen te vertellen."

En dit alles doet Vincent met passie, aangestoken door het molenvirus.

Promotiefilmpje

Zoals hierboven al te lezen is, werd voor de werving van molenaars in opdracht van het Gilde van vrijwillige molenaars afdeling Groningen en Erfgoedpartners door documentairemaakster Marleen Godlieb een speciaal wervingsspotje gemaakt.

